

I ovim veoma sažeto prikazanim posljedicama, biti će ribama i ribarstvu sliva Krke nanesene ogromna šteta, koja pogađa ribarstvo kao granu narodne privrede, zatim osobite vrste riba, koje su prirodne rijetkosti i znamenitosti i kao takve, među ostalim, za nas predstavljaju atraktivne objekte turizma uopće a specijalno ribarskog turizma.

Stoga predloženu mjeru djelomične rekompensacije sa izgradnjom ribogojilišta za visovačku jezersku pastrvu (na Roškom slapu) treba proširiti na izgradnju ribogojilišta za zlostu na njenom izvorskom djelu kod Knina.

J. Vujačić, Stanica za ribarstvo NRCG Titograd

Uvođenje jedinstvene statistike slatkovodnog ribarstva

Da bi se mogla dobiti jasna slika o stanju slatkovodnog ribarstva i odredile mjere za razvitak ove grane privrede, potrebno je da se upoznaju najmanje dvije osnovne stvari: stanje vodnog fonda i ulov ribe. Mi do sada nijesmo imali ni jedne ni druge dovoljno pouzdane podatke i na sistematski način sređene. Rješenje prvog zadatka povjereno je republičkim institutima za ribarstvo koji će u najkraćem roku izvršiti inventarizaciju ribolovnih voda. Drugi zadatak da prikuplja i obrađuje podatke o ulovu ribe preuzeo je Savezni Zavod za statistiku i evidenciju preko svojih organa.

U staroj Jugoslaviji, neposredno pred rat, otpočelo se je prikupljanjem podataka o ulovu ribe, ali svaka početna statistika, a ova naročito, patila je od nepotpunosti i netačnosti. Privatni ribari u čijim je rukama bio pretežni dio ribolova prikrivali su stvarno stanje o ulovljenim količinama, a lica koja su prikupljala podatke vrlo su malo znali o ribarstvu.

Poslije rata svaka narodna republika pojedinačno, preko svojih organa, na svoj način i prema svojim potrebama prikupljala je i sređivala ove podatke, osim u NR Bosni i Hercegovini gdje nije vođena redovna ribarska statistika.

Iz tih razloga dosadašnji podaci o ulovu ribe nijesu mogli da zadovolje, nego se je osjećala prijevika potreba da se objedini ova služba i po jedinstvenoj metodi prikupljaju i obrađuju podaci o ulovu ribe. Naročito veliku potrebu osjećaju za ovim podacima lica koja rade na izradi tekućeg i perspektivnog programa razvitka ribarstva i koji prate njihovo izvršavanje.

Savezni Zavod za statistiku i evidenciju izdao je uputstva za prikupljanje i obradu podataka iz slatkovodnog ribarstva za 1953. godinu. Statistika će obuhvatiti kako ulov tako i raspodjelu i preradu ribe na otvorenim i zatvorenim vodama, proizvodnju ribljeg podmlatka, a na ribnjacima još i učešće ribara, utrošak hrane i đubriva, bolesti riba i priraštaj ribe.

Podaci će se prikupljati od ribarskih preduzeća, zadruga i sportskih ribolovnih društava, a za neor-

mišljenja smo, da bi se u smislu postojećih zakonskih propisa, trebalo zbog toga i naknadno predvidjeti stanovite mjere, u prvom redu izgradnju ova dva ribogojilišta, kao osnovni korak. U okviru hidroenergetskih radova, a na teret njihovog investitora, ova izgradnja bi bila samo pomoćno sredstvo za naknadu jednog dijela štete nanesene ribarstvu. Cijelu štetu nije moguće nadoknaditi i u tom slučaju ribarstvo bi se moralo zadovoljiti sa ova dva ribogojilišta i nekim drugim sporednim mjerama, zbog ogromne važnosti koju imaju hidroenergetski radovi za cjelokupni život zajednice.

ganizovane ribare od narodnih odbora koji izdaju dozvole za ribolov.

Podaci o ulovu ribe na otvorenim vodama prikupljaće se po kalendarskoj godini, a za ribnjake na kraju ekonomske godine 30. aprila. U tu svrhu izrađeni su potrebni obrasci koji su dostavljeni preko statističkih ureda proizvodnim jedinicama da ih popune. Sredinom ove godine možemo očekivati da dobijemo sređene podatke o slatkovodnom ribarstvu FNRJ za godinu 1953.

Ova početna akcija prikupljanja podataka o slatkovodnom ribarstvu po jedinstvenoj metodologiji znači veliki korak unaprijed u odnosu na dosadašnje stanje, ali se i njemu mogu staviti neke ozbiljne zamjerke.

1. Jedna godina je predug izvještajni period za prikupljanje podataka, naročito za veće ribolovne objekte gdje je ribarstvo važna privredna grana. Za te vode (jezera i rijeke) potrebno je pratiti kretanje ulova pojedinih vrsta riba i po mjesecima. Za privatne ribare mora se vršiti procjena ulova, a za jedan tako dug period redovno će dolaziti do podbacivanja. Zato bi podatke o ulovu ribe trebalo prikupljati i obrađivati mjesečno kao što se to radi za morsko ribarstvo, a za visinske vode polugodišnje.

2. Podaci se prikupljaju isključivo po administrativnim jedinicama, srezovima, te će se vrlo teško moći da srede po vodenim slivovima. Ima srezova na čijem se području nalaze vode jadranskog i crnomorskog sliva (kolašinski) ili egejskog i crnomorskog (nerodimski), a da ne govorimo o raznim rijekama jednog istog sliva. Ribarske stručnjake i biologe naročito interesuje lov po slivovima, pojedinih rijekama i revirima gdje ovih ima.

3. Od riba u visinskim vodama uzimaju se samo pastve, mladice i ostale ribe. Potrebno je izdvojiti i dipljena kao vrlo važnu ribu sportskog ribarstva, toliko značajnu da se po njoj naziva cijela jedna zona.

4. Ima i grubih grešaka. Uvedene su kao dvije vrste cipol i skakavica. Kod nas na moru sve vrste roda Mugil nazivaju ribari cipolom, a na slat-

kim vodama te iste vrste skakavicom.

Statistički organi trebali bi u ovom poslu da najtješnje saraduju sa ribarskim stručnjacima, naročito u pogledu kontrole podataka i njihove obrade, a kroz praksu će se cijeli ovaj sistem postupno poboljšavati i upotpunjavati.

Opaska uredništva:

Problem dobre, pravilno vođene i obrađivane statistike slatkovodnog ribarstva je usko vezan uz pravilno usmjeravanje razvoja ribarske proizvodnje, provođenja realnih analiza iz te grane narodne privrede, a da ne govorimo o potreba-

ma naučne službe koja je bez toga nepokretna. Imajući to u vidu nadležni krugovi iz ribarskih ustanova i organizacija trebali su se izboriti da Savezni zavod za statistiku prihvati njihove realno zasnovane prijedloge. Koliko nam je poznato neki ribarski instituti su se založili i dali pismene prijedloge u tom smislu da se evidencija ulova riba vodi mjesečno. Međutim ti prijedlozi nisu prihvaćeni.

Donosimo kritički osvrt J. Vujačića o tom pitanju s željom da bi to doprinijelo bržem prelaznju na bolji sistem statističke službe u ribarstvu.

RAZNE VIJESTI

STRUČNJAK FAO ZA POVEĆANJE POTROŠNJE RIBE

U Jugoslaviju je došao u ime organizacije FAO danski stručnjak za povećanje potrošnje ribe g. John Fridthjof. U svojoj izjavi koju je dao g. Fridthjof dijeli taj rad na dva sektora. Jedan je rad sa ribarima i sa industrijom u svrhu pojačanja i poboljšanja ulova, a ujedno i distribucije ribe. Drugi je rad sa potrošačima, kojima treba objasniti kako će najlakše doći do ribe, kako će je prirediti i zašto treba da je troše. Postoji u tom pravcu dugoročni program u radu pomoću škola, poduzeća ustanova i tvornica, a kratkoročni je vezan za dnevnu štampu i razne obavijesti. Sjedište rada g. Fridthjofa bit će u Zagrebu, ali će raditi i u raznim drugim gradovima i mjestima. Zagreb se nalazi u središtu saobraćajnih veza i pošto NR Hrvatska ima najjaču i najveću proizvodnju ribe u Jugoslaviji, računajući zajedno morsku i slatkovodnu, to smatra da je taj način najbliže proizvodnom području ribe. Rad g. Fridthjofa će trajati četiri mjeseca.

OSNOVAN JE SAVEZ RIB. DRUŠTAVA SLOVENIJE

U decembru je u Ljubljani održana osnivačka skupština delegata svih ribarskih društava te republike, na kojoj je osnovan Savez za NR Sloveniju. Nema sumnje o tome da će ovaj organizacijski korak sigurno dobro djelovati na dalji razvoj ribarstva i ribarskog sporta u Sloveniji.

MLAD MLADICE-GLAVATICE IZ SLOVENIJE PREBAČEN U MAROKO

Iz lista »Ribič« br. 11/12-1953. saznajemo, da je u g. 1953. iz Slovenije otpremljena stanovita količina ikre mladice-glavatice u Afriku u Maroko, gdje su izležene ribice nasađene u jezero Aguleman-de-Sidi i razne potoke. Kako je poznato ova vrsta ribe živi samo u dunavskom slivu, a bilo je pokušaja da se prenese u Englesku i sada evo i u Afriku.

ULOV RIBA U LJUBLJANSKOM PODRUČJU

U slovenskom listu »Ribič« br. 11/12-1953 objavljen je članak Kristijana Derganca sa statističkim podacima o lovinj ribara toga područja. Podaci se odnose na članove Ljubljanskog ribarskog društva u kojem su učlanjeni samo sportski ribari, a obuhvaćaju god. 1952.

Aktivnih ribara bilo je 841, a svaki je bio u ribolovu prosječno 25 puta tokom godine. Ulovili su ukupno (udicama) 21.622 kg raznih riba, od toga 1101 kg pastrva, 668 kg lipljana, 380 kg štuca, kao i 19.472 kg raznih bjelica. Vrijednost ulovljenih riba je ocijenjena sa Din 1.474.117.— računajući 250 din za pastrve i lipljane, za štuca 150 din, a za bjelice 50 din. Plemenitih riba, u koje tamo ubrajaju pastrve, lipljane i štuca, ulovljeno je za 500.520.— din. Iznoseći te podatke, dakako u mnogo detaljnijem obliku, nego ih ovdje prenosimo, autor ističe, da je lov bjelica daleko »unosniji« od lova plemenite ribe.. To vrijedi za ono područje. Napominje se, da je iste godine u vode obuhvaćene statistikom, bilo pušteno mlađa salmonida za 433.948.— dinara.

(Primj. ur. Smatramo ovakve podatke vrlo poučnim i korisnima, jer nam mogu pokazati od kojeg je značenja ribarski sport i ribarski turizam, kao cjelina u cijeloj Jugoslaviji.)

KRKA I PROBLEM NJEZINE ZAŠTITE

ISPRAVAK!

U br. 1. za g. 1954. našega lista izišao je prikaz pod gornjim naslovom. Na str. 24. lijevi stupac, rečenica u 18, 19 i 20-tom retku treba glasiti ovako:

»Mogućnost hidroenergetskog iskorištenja uz istodobno očuvanje spomenutih vrednota Krke nemoguće je«